

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут журналістики
Кафедра бібліотекознавства та інформології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

« 09 » 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НАУКОВІ КОМУНІКАЦІЇ

для студентів

спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа
освітнього рівня другого (магістерського)
освітньої програми «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Прог. № 0871/19
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)

«   » 20 19 р.

Київ – 2019

Розробник:

Сошинська Вікторія Євгенівна, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри бібліотекознавства та інформології Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач:

Сошинська Вікторія Євгенівна, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри бібліотекознавства та інформології Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри бібліотекознавства та інформології

Протокол від 29 серпня 2019 року №2

Завідувач кафедри

бібліотекознавства та інформології

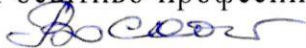

О.В. Воскобойнікова-Гузєва

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Бібліотекознавство та історія бібліотечної справи»

29 серпня 2019 року

Гарант освітньо-професійної програми

О.В. Воскобойнікова-Гузєва

Робочу програму перевірено

30.08.2019 р.

Заступник директора Інституту журналістики з навчальної роботи

О.А. Росінська

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. підпис (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № ____ на

20__/20__ н.р. підпис (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. підпис (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. підпис (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № ____

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут журналістики
Кафедра бібліотекознавства та інформології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

О. Б. Жильцов

2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НАУКОВІ КОМУНІКАЦІЇ

для студентів

спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

освітнього рівня другого (магістерського)

освітньо-професійної програми Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Програма № 0338/18

Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)

« » _____ 20 18 р.

Київ–2018

Розробник:

Сошинська Вікторія Євгенівна, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри бібліотекознавства та інформології Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка

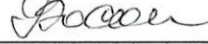
Викладач:

Сошинська Вікторія Євгенівна, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри бібліотекознавства та інформології Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри бібліотекознавства та інформології

Протокол від 30 серпня 2018 р. № 1

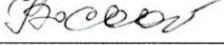
Завідувач кафедри

бібліотекознавства та інформології О. В. Воскобойнікова-Гузєва

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»

30 серпня 2018 р.

Гарант освітньо-професійної програми

 О. В. Воскобойнікова-Гузєва

Робочу програму перевірено

04.09.2018 р.

Заступник директора Інституту журналістики

з науково-методичної та навчальної роботи О. А. Росінська

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання (денна)
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	6 / 180
Курс	5
Семестр	1
Кількість змістових модулів з розподілом:	4
Обсяг кредитів	6
Обсяг годин, в тому числі:	180
Аудиторні	48
Модульний контроль	12
Семестровий контроль	30
Самостійна робота	90
Форма семестрового контролю	Екзамен

Особливі умови для вивчення дисципліни «Наукові комунікації»: наявність сертифікованих електронних навчальних курсів до кожного змістового модуля (наказ № 846 від 28.12.2017 р.).

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – формування у студентів системи теоретичних, методичних знань про наукові комунікації у сфері інформаційної діяльності, бібліотечної та архівної справи.

Завдання навчальної дисципліни орієнтовані на набуття студентами системи знань, умінь, навичок, досвіду та інших компетентностей, що включають:

- знання та розуміння специфіки наукових комунікацій, їх основних понять, норм та принципів в інформаційній, бібліотечній та архівній справі;
- уміння та досвід створення самостійних наукових досліджень, написання та оформлення результатів наукової роботи у вигляді тез, статей;
- знання, уміння та досвід продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у сфері наукових комунікацій;
- знання, уміння та досвід практичного застосування методів ведення наукової комунікації (в т. ч. електронної), принципів успішної самопрезентації в науковому середовищі;
- знання, уміння та досвід застосування принципів академічної доброчесності та етичних норм в наукових комунікаціях.

Магістрами набуваються наступні **програмні компетентності**: фахові (спеціальні) – знання та розуміння – здатність знаходити та використовувати

інформацію з джерел та інформаційних ресурсів для виконання конкретних практичних завдань;

- здатність використовувати відповідну термінологію з дисципліни в усній та письмовій формах українською чи іноземними мовами;

- здатність аналізу законодавчих та нормативно-правових актів;

- здатність застосовувати уміння й навички щодо формування інформаційних ресурсів, з використанням новітніх інформаційних і комунікаційних технологій;

- застосовувати інформаційні і комунікаційні технології для вирішення практичних завдань;

- здатність проводити інформаційний моніторинг на базі ресурсів Інтернет;

- генерувати нові ідеї (проявляти креативність);

- працювати в команді;

фахові (професійні) – комунікаційна – здатність орієнтуватися в ситуаціях професійного спілкування, розуміти мотиви, інтенції, стратегії поведінки, фрустрації, як свої власні, так і партнерів спілкування, налагоджувати/вибудовувати та підтримувати канали соціальної та наукової комунікації;

- науково-дослідна – здатність до науково-дослідної роботи з конкретних напрямків інформаційно-бібліотечної діяльності в контексті наукових комунікацій; готовність до експертної оцінки і прогнозування розвитку інформаційних об'єктів; здатність до дослідження тенденцій розвитку наукових комунікацій у сфері інформаційної, бібліотечної та архівної справи;

- інформаційна – здатність до збору, обробки, збереження, продукування, передачі професійно важливої інформації із урахуванням соціокультурного контексту; уміння виокремлювати суспільно значиму інформацію із загального потоку;

- організаційна – здатність до розвитку організаційної культури і системи корпоративних комунікацій, в т. ч. наукових.

В Університеті Грінченка існує можливість проведення практичних занять на базі навчальних центрів та центрів практичної підготовки. До них відносяться: Бібліотека та Архів Університету, Інформаційно-аналітичний центр, установи-партнери.

Результатом навчання є набуття сукупності компетентностей (загальних та фахових), що виражають знання, розуміння, уміння, цінності: інформаційної, управлінської, комунікативної, технологічної, проектно-творчої, дослідницько-прогностичної.

3. Результати навчання за дисципліною

Програмні результати навчання: фахові (спеціальні) – вміння використовувати концептуальні знання, набуті у процесі навчання на рівні новітніх досягнень для розв'язання складних проблем та вирішення практичних

завдань з наукових комунікацій у сфері інформаційної, бібліотечної та архівної справи;

- уміння працювати команді;
- уміння ефективно взаємодіяти на міжособистісному рівні;
- здатність продемонструвати уміння здійснювати пошук, обробку та аналіз інформації з різних джерел;

- здатність формулювати завдання, для їх вирішення використовувати потрібну інформацію та методологію для досягнення обґрунтованих висновків;
- застосовувати основи наукової роботи в бібліотечно-інформаційній галузі;

фахові (професійні) – здатність продемонструвати високий рівень володіння науковою та спеціальною термінологією для проведення наукових досліджень, інформаційного пошуку, аналітичної діяльності;

- здатність до застосовування у професійній діяльності знань з основних концепцій інформатизації суспільства;

- вміння аналізувати сучасні тенденції розвитку суспільства знань, налагоджувати та підтримувати канали соціальної та наукової комунікацій;

- здатність продемонструвати уявлення та розумінні різних фахових теорій;

- продемонструвати здатність аналізувати концептуальні підходи та використовувати методологію наукових досліджень у галузі інформаційної діяльності, бібліотекознавства та архівознавства;

- розвинути розуміння міждисциплінарних зв'язків між науками, що вивчають наукові комунікації;

- продемонструвати здатність формулювати нові гіпотези та науково-прикладні задачі у галузі інформаційної діяльності, бібліотекознавства та архівознавства, вибирати належні напрями та відповідні методи для їх розв'язання;

- здатність продемонструвати знання з теорії інформації та наукової комунікації;

- здатність використовувати інформаційні ресурси в організації науково-дослідної діяльності;

- вміння роботи з новітніми інфокомунікаційними платформами (соціальними мережами, блогосферою);

- уміння застосовувати у професійній діяльності технології Веб 2.0; інформаційні технології, необхідні для дослідження соціуму та наукових комунікацій.

Предметні компетентності формуються у студента упродовж вивчення дисципліни.

У результаті вивчення курсу студент повинен *знати* понятійно-категоріальний апарат наукових комунікацій та його нормативне забезпечення; *оцінювати* основні вітчизняні та зарубіжні дослідження з наукових комунікацій; *застосовувати* основні наукові принципи та конкретні методи для донесення професійних знань, власних обґрунтувань і висновків до фахівців і

широкого загалу; *демонструвати* готовність і здатність до самоосвіти та вивчення інноваційного досвіду.

На основі отриманих знань студент повинен *вміти*: *використовувати* наукову та спеціальну термінологію в науково-практичній діяльності; *використовувати* інформаційні джерела та ресурси для виконання конкретних практичних завдань у сфері інформаційної діяльності, бібліотечної та архівної справи; *застосовувати* новітні технології у професійній діяльності; *організовувати* науково-практичні, методичні заходи з метою встановлення професійних наукових комунікацій.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт				
		Аудиторна:			Модульні	Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні		
Змістовий модуль 1. Наука як інформаційний процес						
Тема 1. Наука як форма знання і як соціальний інститут	7	2				5
Наука як багатофункціональне явище	2		2			
Тема 2. Поняттєвий апарат наукової комунікації	12	2				10
Наукове дослідження як процес вироблення нових наукових знань	2		2			
Модульний контроль	2				2	
Разом	25	4	4		2	15
Змістовий модуль 2. Система і канали наукових комунікацій						
Тема 3. Система наукових комунікацій	7	2				5
Особливості системи наукових комунікацій	2		2			
Тема 4. Канали наукових комунікацій	12	2				10
Соціальна мережа для ділового спілкування LinkedIn	2			2		
Модульний контроль	2				2	
Разом	25	4	2	2	2	15
Змістовий модуль 3. Наукова інформація						
Тема 5. Наукова інформація в процесі наукового пізнання	7	2				5
Наукова інформація як повідомлення про	2		2			

результати наукової діяльності						
Тема 6. Наукова література як засіб фіксування та передачі результатів наукових досліджень	7	2				5
Аналіз науково-популярної інформації за критеріями науковості	2			2		
Тема 7. Наукова етика у наукових комунікаціях	12	2				10
Особливості кодексів наукової етики	2		2			
Тема 8. Академічна доброчесність в галузі освіти	12	2				10
Порівняльна характеристика кодексів честі (їх аналогів) українських університетів	2			2		
Модульний контроль	4				4	
Разом	50	8	4	4	4	30
Змістовий модуль 4. Науково-інформаційна діяльність						
Тема 9. Науково-інформаційна діяльність як складова системи наукових комунікацій	14	4				10
Науково-інформаційна діяльність як різновид наукової праці	2		2			
Характеристика наукової комунікаційної діяльності інформаційної установи	2			2		
Тема 10. Інформаційне забезпечення та інформаційне обслуговування науковців	24	4				20
Канали наукових комунікацій як способи обміну, передачі інформації	2		2			
Характеристика напрямів наукових досліджень інформаційної установи	2			2		
Модульний контроль	4				4	
Разом	50	8	4	4	4	30
Підготовка та проведення контрольних заходів	30					
Усього	180	24	14	10	12	90

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Наука як інформаційний процес

Тема 1. Наука як форма знання і як соціальний інститут (2 год.)

Структура і зміст курсу, організація навчального процесу, міждисциплінарні зв'язки курсу.

Наука як соціальна система, її складові. Науковий апарат (категорії науки): ідея, гіпотеза, закон, теорія. Структурні елементи теорії: факт, категорії, аксіома, постулат, принцип, поняття, положення, судження, закон. Зв'язок науки і техніки, практичне його втілення. Індивідуальні та колективні наукові дослідження (отримання, накопичення, інтерпретація наукової інформації). Наукова література як засіб фіксування та передачі результатів наукових досліджень. Аналіз і синтез в науці. Експеримент. Усна наукова інформація, наукові документи, опубліковані результати дослідження. Дублювання

наукових досліджень та розробок через недостатнє використання вченими та спеціалістами наукової літератури в наслідок її стрімкого збільшення.

Дослідження, науково-інформаційна діяльність, науково-організаційна робота, в т. ч. підготовка наукових кадрів. Наукознавство. Традиційний поділ науки на галузі та дисципліни. Інтеграція наукових знань. Методи доведення до вчених наукової інформації про досягнення в інших галузях науки.

Інформаційні (комунікаційні) бар'єри в науці, їх класифікація.

Семінарське заняття 1. Наука як багатофункціональне явище (2 год.)

Тема 2. Поняттєвий апарат наукової комунікації (2 год.)

Базові поняття: «комунікація» (універсальне, технічне, біологічне, соціальне значення), «комунікативна система», «комунікативний простір», «комунікативна мережа», «комунікативна діяльність», «комунікативний процес», «комунікативний потік», «комунікативні відносини», «наукова комунікація». Поняття «комунікація», «інформація», «інформаційний обмін» в працях Н. Вінера, К. Шеннона, У. Ешбі. Комунікативістика та комунікологія.

Комунікативні дослідження в межах різних соціальних наук в ХХ ст. Міжнародна комунікативна асоціація, Національна комунікативна асоціація США, Європейський комунікативний конгрес. Видання наукових журналів, присвячених комунікації. Видання «Міжнародної Енциклопедії з Комунікації», перевидання «Стандартного словника з комунікації».

«Комунікаційні дослідження в політиці» (1942), «Структура і функції комунікації» (1948) Г. Ласуелла. Формула (комунікативна модель) Г. Ласуелла, її поділ на дискретні частини окремих дисциплін.

Комунікація як трансмісія, комунікація як розуміння, комунікація як вплив, комунікація як поєднання, комунікація як інтеракція, комунікація як обмін, комунікація як компонент суспільних процесів.

«Теорія комунікації» Г. Почепцова, «метатеорія» А. Соколова («Общая теория социальной коммуникации»).

Семінарське заняття 2. Наукове дослідження як процес вироблення нових наукових знань (2 год.)

Змістовий модуль 2

Система і канали наукових комунікацій

Тема 3. Система наукових комунікацій (2 год.)

Система наукових комунікацій – відкрита соціальна система, що базується на взаємодії людей, функціонуванні відповідних суспільних інститутів та підпорядкована певним соціальним нормам. Ієрархічна структура системи наукових комунікацій. Вертикальна та горизонтальна комунікація. Комунікативні мережі (розмір мережі, процес передавання, здатність до зворотного зв'язку, результативність, пристосованість мережі до організації).

Розвиток науки та зміни в системі наукових комунікацій. Закономірності та властивості системи наукових комунікацій. Методи і засоби наукових

комунікацій. Три аспекти функціонування системи комунікацій у науці: інформаційний, соціальний, пізнавальний.

Інформаційно-системний етап у розвитку уявлень про наукові комунікації, формування нового вчення про комплексний характер наукових комунікацій як системи. «Научные коммуникации и информатика» О. І. Михайлова, А. І. Чорного, Р. С. Гіляревського.

Процеси наукової комунікації, участь вчених та спеціалістів в них. Поділ процесів та каналів наукової комунікації на формальні, засновані на документах, та неформальні, які здійснюються з використанням специфічних каналів і засобів обміну інформацією. Неформальні процеси наукової комунікації за Д. Прайсом.

Науково-інформаційний дискурс як функціонально спеціалізований різновид наукової та професійної комунікації.

Семінарське заняття 3. Особливості системи наукових комунікацій (2 год.)

Тема 4. Канали наукових комунікацій (2 год.)

Формальні комунікаційні канали. Наукові публікації. Науково-дослідні інституції, їх вплив на формування системи фахових комунікацій через науково-дослідну, освітню, просвітницьку діяльність, опублікування результатів досліджень, організацію галузевих конференцій, нарад, виставок, видання фахових часописів, налагодження системи підвищення кваліфікації. Наукові школи. Репозитарії (відкриті цифрові колекції наукових та професійних документів) як важлива ресурсна база формальної комунікації.

Фахова періодика як ключовий канал формальної наукової/професійної комунікації.

Наукові товариства та професійні об'єднання у функціонуванні неформальних професійних комунікацій. З'їзди та форуми фахівців, фахові (наукові та науково-практичні) конференції, наради, засідання, семінари (фокус-семінари), майстер-класи, зустрічі з обміну досвідом, тематичні виставки, курси підвищення кваліфікації.

Процес обміну публікаціями, посередництвом листування та особистих зустрічей. Неформальна комунікація засобами Інтернету: інтернет-конференції, вебінари, блоги, форуми і чати з обговорення фахових питань, діалог за допомогою електронної пошти. Перенесення неформальної фахової комунікації у соціальні мережі.

Практичне заняття 1. Соціальна мережа для ділового спілкування LinkedIn (2 год.)

Змістовий модуль 3 Наукова інформація

Тема 5. Наукова інформація в процесі наукового пізнання (2 год.)

Визначення понять: «інформація», «дані (відомості)» (англ. data), «наукова інформація». Чотири ознаки наукової інформації

(за О. І. Михайловим, А. І. Чорним, Р. С. Гіляревським). Наукові знання як частина наукової інформації.

Сім можливих наслідків, до яких може призвести надмірна кількість інформації (за Д. Міллером): пропущення, помилка, черга, фільтрування, узагальнення, численні канали, втеча.

Види наукової інформації, їх класифікація. Змістова та формальна структура наукової інформації. Властивості наукової інформації. Інформатика – наукова дисципліна, яка вивчає структуру та загальні властивості наукової інформації, а також закономірності всіх процесів наукової комунікації.

Система наукової інформації. Методи і засоби збирання, аналітико-синтетичної переробки, зберігання, пошуку і розповсюдження наукової інформації. Інформологія – наука про процеси та закони передачі, розповсюдження, обробки та перетворення інформації.

Міжнародні системи наукової інформації.

Наукометрія – галузь наукознавства, що займається статистичними дослідженнями структури та динаміки масивів і потоків наукової інформації.

Семінарське заняття 4. Наукова інформація як повідомлення про результати наукової діяльності (2 год.)

Тема 6. Наукова література як засіб фіксування та передачі результатів наукових досліджень (2 год.)

Наукова література як компонент системи наукових комунікацій. Науковий документ як основний елемент наукової літератури та засіб розповсюдження наукової інформації, його функції.

Закономірності, що характеризують розвиток наукової літератури – зріст, старіння та розсіювання наукових видань та публікацій. Бібліометрія – прикладна наукова дисципліна, що розробляє теорію і практику застосування математичних і статистичних методів аналізу друкованих видань.

Типологія наукових документів та видань, характеристика їх основних функцій.

Вимір цінності (кількості) наукової інформації. Статистична теорія інформації. Семантична теорія інформації.

Наукова інформація як економічна категорія. Особливості суспільного оцінювання (сприйняття) наукової інформації.

Інформаційні потреби різних категорій науковців (фахівців). Фактографічна наукова інформація. Джерела та способи отримання наукової інформації. Органи науково-технічної інформації. Реферативні журнали, спеціальні інформаційні видання.

Науково-дослідна та науково-інформаційна діяльність.

Практичне заняття 2. Аналіз науково-популярної інформації за критеріями науковості (2 год.)

Тема 7. Наукова етика у наукових комунікаціях (2 год.)

Поняття «етика», «наукова етика», «кодекс наукової етики», «наукова чесність», «конфлікт інтересів».

Моральні основи комунікації. Необхідність дотримання етичних норм в організації наукових комунікацій.

Моральні засади наукової діяльності, закономірності етичного регулювання поведінки і наукової діяльності вчених у середині наукового співтовариства (стосовно наукового знання, іншого вченого та самого себе), взаємовідношення науки, наукового товариства і вченого із суспільством і державою.

Моральні проблеми, які стосуються не лише поведінки дослідників, а й публікацій результатів наукових досліджень і експериментів, коректного визначення авторства (етика співавторства), недопустимості плагіату, правильності посилань на першоджерела і цитування попередників (етика цитування). Недопустимість фальсифікації експерименту і наукового відкриття.

Особиста професійна відповідальність вчених за наукову діяльність, її результати і негативні наслідки впровадження досягнень науки й техніки та ін.

Етичні (моральні) норми, які корегують поведінку вчених усередині наукового товариства і суспільства загалом, норми, що дозволяють або забороняють певне втручання науки у природу та людське життя.

Семінарське заняття 5. Особливості кодексів наукової етики (2 год.)

Тема 8. Академічна доброчесність в галузі освіти (2 год.)

Поняття академічної доброчесності: чесність, довіра, справедливість, повага, відповідальність (Центр академічної доброчесності, 1999), мужність (2013).

«Інституціональні імперативи» науки (CUDOS): універсалізм, комуналізм, безкорисливість, організований скептицизм (за Робертом К. Мертоном (1942)); оригінальність.

«Система професій» Е. Еббота (1988), «Академічна професія» Б. Кларка (1987).

Цінності та принципи Бухарестської Декларації з етичних цінностей та принципів вищої освіти в Європейському регіоні (2004): академічна етика, культура та спільнота; академічна доброчесність в процесах викладання та навчання; демократичне та етичне керівництво та управління; дослідження, що базуються на академічній доброчесності та соціальній відповідальності.

Керівництво для інституційних Кодексів етики в галузі вищої освіти (Міжнародна Асоціація університетів, 2012): академічна чесність і етична поведінка при дослідженнях; рівність, справедливість та відсутність дискримінації; підзвітність, прозорість і незалежність; критичний аналіз та повага до аргументованих думок; відповідальність за використання активів, ресурсів і навколишнього середовища; вільне і відкрите поширення знань та інформації; солідарність за чесне поводження з міжнародними партнерами.

Створення Пан-Європейської платформи з питань етики, прозорості та чесності в галузі освіти (ETINED) (2014) – мережа фахівців 50 держав, які є учасниками Європейської культурної конвенції Ради Європи.

Соціологічне дослідження ГО «Східноукраїнський фонд соціальних досліджень» та НДІ соціально-гуманітарних досліджень Харківського національного університету імені В. Н. Казаріна «Академічна культура українського студентства: основні чинники формування та розвитку» (грудень 2014–липень 2015).

Міжнародний центр академічної чесності – 250 установ, 1 500 представників із 21 країни (станом на 2014).

«Перелік етичних стандартів» розроблений Асоціацією міжнародних освітян (NAFSA), «Етичний кодекс» розроблений Національною Освітньою Асоціацією, «Етичний кодекс членів Фулбрайтівського товариства України» (2007).

Європейська хартія для науковців (2005), «Кодекс рекрутації академічних працівників». Проект «Вплив політик боротьби з плагиатом у вищій освіті в Європі» (2010–2013).

Практичне заняття 3. Порівняльна характеристика кодексів честі (їх аналогів) українських університетів (2 год.)

Змістовий модуль 4

Науково-інформаційна діяльність

Тема 9. Науково-інформаційна діяльність як складова системи наукових комунікацій (4 год.)

Роль, зміст та завдання науково-інформаційної діяльності в системі наукових комунікацій.

Підпорядкування всіх процесів наукової комунікації, в т. ч. і науково-інформаційної діяльності, об'єктивним закономірностям, властивим цим процесам як соціальним явищам.

Науково-інформаційна діяльність як самостійний вид наукового дослідження (експериментального чи теоретичного).

Науково-інформаційна діяльність як перший, підготовчий етап наукового дослідження. Збирання, аналіз, синтез наукових відомостей як результат відповідної обробки наукової літератури. Основні види аналітико-синтетичної переробки наукових документів та інформації в сфері науково-інформаційної діяльності.

Завдання органів НТІ, інформаційних центрів (спеціалізованих центрів аналізу інформації), реферативних служб, наукових (науково-технічних) бібліотек.

Семінарське заняття 6. Науково-інформаційна діяльність як різновид наукової праці (2 год.)

Практичне заняття 4. Характеристика наукової комунікаційної діяльності інформаційної установи (2 год.)

Тема 10. Інформаційне забезпечення та інформаційне обслуговування науковців (4 год.)

Науково-інформаційна діяльність як різновид обслуговування дослідників. Основні види інформаційного обслуговування вчених та спеціалістів, їх класифікація. Вивчення інформаційних потреб.

Процеси науково-інформаційної діяльності: підготовка оглядів (бібліографічних, реферативних, аналітичних), вибіркоче розповсюдження інформації, інформаційний пошук (в т.ч. ретроспективний), складання покажчиків, формування рукописів інформаційних видань. Автоматизований переклад, анотування, реферування, індексування.

Проблеми науково-інформаційного забезпечення науки.

Науково-інформаційна діяльність і управління (прийняття організаційних рішень). Науково-технічна інформація як частина системи управлінської інформації. Зв'язок науково-інформаційної діяльності з суміжними видами діяльності (науково-організаційною та бібліотечно-бібліографічною).

Семінарське заняття 7. Канали наукових комунікацій як способи обміну, передачі інформації (2 год.)

Практичне заняття 5. Характеристика напрямів наукових досліджень інформаційної установи (2 год.)

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2	4	4	4	4
Відвідування семінарських занять	1	2	2	1	1	2	2	2	2
Відвідування на практичному занятті	1			1	1	2	2	2	2
Робота на семінарському занятті	10	2	20	1	10	2	20	2	20
Робота на практичному занятті	10			1	10	2	20	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	3	15	4	20	6	30
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	2	50	2	50
Разом		-	59	-	64	-	118	-	128
Максимальна кількість балів: 369									
Розрахунок коефіцієнта: $369:60=6,2$									
Студент набрав: 310 балів									
Оцінка: $310:6,2=50$ (бали за семестр), додається екзамен (max. 40 балів)									

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Наукові комунікації» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип покрокової звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Змістовий модуль 1

Наука як інформаційний процес (15 год.)

1. Ознайомитися із загальними положеннями Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (2015). Зробити конспект положень, що стосуються наукових комунікацій – 5 год., 5 балів.

2. Представити організаційну структуру установи/вказати структурні підрозділи (бібліотеки, архіву, інформаційної установи тощо за вибором студента) зобразити їх у вигляді схеми. Структурувати інформацію та описати, які відділи займаються/відповідають за наукову роботу організації – 10 год., 5 балів.

Змістовий модуль 2

Система і канали наукових комунікацій (15 год.)

1. Вивчити формальні й неформальні фахові комунікаційні процеси установи (бібліотеки, архіву, інформаційної установи тощо за вибором студента), з'ясувати формальні і неформальні комунікаційні канали установи

(результати для наочності можна представити у вигляді таблиці/схеми) – 5 год., 5 балів.

2. Проаналізувати звіти роботи установи (бібліотеки, архіву, інформаційної установи тощо за вибором студента) за останні 5 років і виявити в них інформацію про підготовку та проведення міжнародних, всеукраїнських наукових та науково-практичних конференцій установою (результати для наочності можна представити у вигляді таблиці) – 10 год., 10 балів.

Змістовий модуль 3

Наукова інформація (30 год.)

1. Ознайомитися із загальними положеннями Закону України «Про вищу освіту» (2014). Зробити конспект Ст. 6 п. 6; Ст. 32 п. 3; Ст. 69 п. 6 – 5 год., 5 балів.

2. Ознайомитися із загальними положеннями Закону України «Про освіту» (2017). Зробити конспект Ст. 42. Академічна доброчесність – 5 год., 5 балів.

3. Ознайомитися з «Етичним кодексом ученого України» (2009). Зробити конспект (1. Загальні принципи; 2. Учений як дослідник; 3. Учений як автор; 4. Учений як керівник; 5. Учений як викладач; 6. Учений як консультант чи експерт) положень, що стосуються академічної доброчесності – 10 год., 5 балів.

4. Виявити матеріали, що характеризують Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP). В письмовому вигляді викласти особливості та перші результати Проекту; розкрити роль бібліотек як невід'ємної частина Проекту; відобразити участь у Проекті роботодавців; проаналізувати участь вищих навчальних закладів на пілотному етапі Проекту – 10 год., 5 балів.

Змістовий модуль 4

Науково-інформаційна діяльність (30 год.)

1. Проаналізувати наукову публікаційну діяльність співробітників установи (бібліотеки, архіву, інформаційної установи тощо за вибором студента) за останні 5 років – 10 год., 10 балів.

2. Проаналізувати неформальні комунікаційні відносини співробітників установи (бібліотеки, архіву, інформаційної установи тощо за вибором студента): їх участь у галузевих наукових товариствах та професійних об'єднаннях; фахових конференціях, нарадах, семінарах, тематичних виставках; у процесі обміну публікаціями, посередництвом листування та особистих зустрічей; комунікація засобами Інтернету – 10 год., 10 балів.

3. Виявити, скільки працівників здобули упродовж своєї професійної діяльності в установі (бібліотеці, архіві, інформаційній установі тощо за вибором студента) науковий ступінь та перейшли у ранг науковців, не залишаючи при цьому активної професійної діяльності в галузі – 10 год., 10 балів.

Самостійна робота студентів передбачена до кожного модуля, зміст якої полягає у таких положеннях:

- самостійне вивчення теоретичних і науково-практичних тем;
- самостійна робота з джерелами та літературою з метою кращого засвоєння програмного матеріалу після відвідування лекцій;
- підготовка наукових повідомлень, оформлення матеріалів відповідно до висунутих вимог.

Оцінювання самостійної роботи здійснюється за такими критеріями:

1) розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

2) ступінь засвоєння фактичного матеріалу, який вивчається;

3) ознайомлення з базовою та додатковою рекомендованою літературою;

4) уміння поєднати теорію з практикою при розгляді конкретних ситуацій, розв'язанні завдань, винесених для самостійного опрацювання, і завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

5) логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і під час виступів в аудиторії, уміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль є результатом вивчення кожного модуля, який містить підсумок усіх форм поточного контролю та виконання модульної контрольної роботи. Тестові завдання для проміжного контролю знань студентів охоплюють теми, які вивчаються в межах окремих змістових модулів. Формат тестових завдань передбачає завдання закритої форми із запропонованими відповідями та на встановлення відповідності; різного рівня складності (перший – потрібно вибрати один із варіантів відповідей, другий – потрібно вибрати правильний або найповніший варіант відповіді).

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля. Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських та практичних заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу. Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на семінарських та практичних заняттях, під час виконання самостійної залежить від дотримання таких вимог:

- вчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Виконання модульних контрольних робіт (тестів) здійснюється з використанням сертифікованих електронних навчальних курсів до кожного змістового модуля (наказ № 846 від 28.12.2017 р.). Критерії оцінювання:

1) при оцінюванні модульної контрольної роботи враховується обсяг і

правильність виконаних завдань;

- 2) за кожну правильну відповідь тестових завдань нараховується 1 бал;
- 3) правильне виконання всіх завдань оцінюється максимально у 25 балів.

Завдання для модульних контрольних робіт

Змістовий модуль 1

Наука як інформаційний процес

1. Наука як соціальна система, її складові.
2. Наука як багатофункціональне явище.
3. Науковий апарат (категорії науки): ідея, гіпотеза, закон, теорія.
4. Структурні елементи теорії: факт, категорії, аксіома, постулат, принцип.
5. Структурні елементи теорії: поняття, положення, судження, закон.
6. Індивідуальні та колективні наукові дослідження.
7. Отримання, накопичення, інтерпретація наукової інформації.
8. Наукова література як засіб фіксування та передачі результатів наукових досліджень.
9. Аналіз і синтез в науці.
10. Усна наукова інформація, наукові документи, опубліковані результати дослідження.
11. Дублювання наукових досліджень та розробок.
12. Дослідження, науково-інформаційна діяльність, науково-організаційна робота.
13. Наукове дослідження як процес вироблення нових наукових знань.
14. Підготовка наукових кадрів.
15. Наукознавство.
16. Традиційний поділ науки на галузі та дисципліни.
17. Інтеграція наукових знань.
18. Інформаційні (комунікаційні) бар'єри в науці, їх класифікація.
19. Універсальне, технічне, біологічне, соціальне значення поняття «комунікація».
20. Поняття «наукова комунікація».
21. Поняття «комунікативна система», «комунікативний простір», «комунікативна мережа».
22. Поняття «комунікативна діяльність», «комунікативний процес», «комунікативний потік», «комунікативні відносини».
23. Комунікативні дослідження в межах різних соціальних наук в ХХ ст.
24. Комунікація як трансмісія.
25. Комунікація як розуміння.
26. Комунікація як вплив.
27. Комунікація як поєднання.
28. Комунікація як інтеракція.
29. Комунікація як обмін.
30. Комунікація як компонент суспільних процесів.

Змістовий модуль 2

Система і канали наукових комунікацій

1. Особливості системи наукових комунікацій.
2. Ієрархічна структура системи наукових комунікацій.
3. Вертикальна та горизонтальна комунікація.
4. Розвиток науки та зміни в системі наукових комунікацій.
5. Закономірності та властивості системи наукових комунікацій.
6. Методи і засоби наукових комунікацій.
7. Інформаційний аспект функціонування системи комунікацій у науці.
8. Соціальний аспект функціонування системи комунікацій у науці.
9. Пізнавальний аспект функціонування системи комунікацій у науці.
10. Інформаційно-системний етап у розвитку уявлень про наукові комунікації.
11. Формування вчення про комплексний характер наукових комунікацій як системи.
12. Процеси наукової комунікації.
13. Поділ процесів та каналів наукової комунікації.
14. Неформальні процеси наукової комунікації за Д. Прайсом.
15. Науково-інформаційний дискурс.
16. Формальні комунікаційні канали.
17. Наукові публікації.
18. Науково-дослідні інституції.
19. Наукові школи.
20. Відкриті цифрові колекції наукових та професійних документів.
21. Фахова періодика як ключовий канал формальної наукової/професійної комунікації.
22. Наукові товариства та професійні об'єднання у функціонуванні неформальних професійних комунікацій.
23. З'їзди та форуми фахівців, фахові (наукові та науково-практичні) конференції.
24. Нарadi, засідання, семінари (фокус-семінари), майстер-класи, зустрічі з обміну досвідом.
25. Тематичні виставки.
26. Курси підвищення кваліфікації.
27. Процес обміну публікаціями.
28. Неформальна комунікація засобами Інтернету.
29. Діалог між науковцями за допомогою електронної пошти.
30. Перенесення неформальної фахової комунікації у соціальні мережі.

Змістовий модуль 3

Наукова інформація

1. Ознаки наукової інформації.
2. Наукові знання як частина наукової інформації.
3. Наслідки, до яких може призвести надмірна кількість інформації.

4. Види наукової інформації, їх класифікація.
5. Змістова та формальна структура наукової інформації.
6. Властивості наукової інформації.
7. Інформатика як наукова дисципліна.
8. Система наукової інформації.
9. Інформологія як наука.
10. Міжнародні системи наукової інформації.
11. Наукометрія як галузь наукознавства.
12. Наукова література як компонент системи наукових комунікацій.
13. Закономірності, що характеризують розвиток наукової літератури.
14. Бібліометрія як прикладна наукова дисципліна.
15. Типологія наукових документів та видань.
16. Вимір цінності (кількості) наукової інформації.
17. Статистична теорія інформації.
18. Семантична теорія інформації.
19. Наукова інформація як економічна категорія.
20. Інформаційні потреби різних категорій науковців (фахівців).
21. Джерела та способи отримання наукової інформації.
22. Органи науково-технічної інформації.
23. Моральні основи комунікації.
24. Моральні засади наукової діяльності.
25. Наукова етика у наукових комунікаціях.
26. Етика співавторства.
27. Етика цитування.
28. Особиста професійна відповідальність вчених за наукову діяльність.
29. Поняття академічної доброчесності.
30. Кодекси наукової етики.

Змістовий модуль 4

Науково-інформаційна діяльність

1. Науково-інформаційна діяльність як складова системи наукових комунікацій.
2. Роль, зміст та завдання науково-інформаційної діяльності в системі наукових комунікацій.
3. Підпорядкування процесів наукової комунікації об'єктивним закономірностям.
4. Науково-інформаційна діяльність як самостійний вид наукового дослідження.
5. Науково-інформаційна діяльність як підготовчий етап наукового дослідження.
6. Результат обробки наукової літератури.
7. Основні види аналітико-синтетичної переробки наукових документів та інформації.

8. Завдання органів НТІ, інформаційних центрів (спеціалізованих центрів аналізу інформації).
9. Завдання реферативних служб, наукових (науково-технічних) бібліотек.
10. Науково-інформаційна діяльність як різновид наукової праці.
11. Інформаційне забезпечення та інформаційне обслуговування науковців.
12. Науково-інформаційна діяльність як різновид обслуговування дослідників.
13. Основні види інформаційного обслуговування вчених та спеціалістів.
14. Вивчення інформаційних потреб.
15. Процеси науково-інформаційної діяльності.
16. Підготовка бібліографічних оглядів.
17. Підготовка реферативних оглядів.
18. Підготовка аналітичних оглядів.
19. Вибіркове розповсюдження інформації.
20. Інформаційний пошук.
21. Складання покажчиків, формування рукописів інформаційних видань.
22. Автоматизований переклад.
23. Анотування.
24. Реферування.
25. Індекссування.
26. Проблеми науково-інформаційного забезпечення науки.
27. Науково-інформаційна діяльність і управління.
28. Науково-технічна інформація як частина системи управлінської інформації.
29. Зв'язок науково-інформаційної діяльності з суміжними видами діяльності.
30. Канали наукових комунікацій як способи обміну, передачі інформації.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Підсумковий контроль знань із дисципліни «Наукові комунікації» передбачений у формі письмового екзамену, проводиться з метою оцінювання результатів навчання після закінчення вивчення дисципліни.

Максимальна кількість балів – 40. Критерії оцінювання: перше питання екзаменаційного білета – теоретичне – 20 балів; друге – тестові завдання – 10 балів; третє – практичне завдання – 10 балів.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Схарактеризуйте основні положення Закону України «Про інформацію» (1992).
2. Схарактеризуйте основні положення Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (2015).
3. Подайте характеристику поняття про науку, наукове пізнання, їх цілі та особливості.
4. Схарактеризуйте науку як соціальну систему, її складові.

5. Розкрийте науковий апарат (категорії науки): ідея, гіпотеза, закон, теорія.
6. Подайте характеристику структурних елементів теорії: факт, категорія, аксіома, постулат, принцип, поняття, положення, судження, закон.
7. Подайте характеристику суб'єктів наукової діяльності.
8. Розкрийте сутність парадигматики наукових досліджень.
9. Подайте характеристику форм наукових досліджень.
10. Подайте характеристику головних етапів наукового дослідження.
11. Розкрийте сутність аналізу і синтезу в науці.
12. Подайте характеристику результатів практичної реалізації наукових досліджень.
13. Схарактеризуйте комунікативні дослідження в межах різних соціальних наук в ХХ ст.
14. Розкрийте сутність формули (комунікативної моделі) Г. Ласуелла, схарактеризуйте її поділ на дискретні частини окремих дисциплін.
15. Подайте характеристику «теорії комунікації» Г. Почепцова.
16. Подайте характеристику «метатеорії» А. Соколова («Общая теория социальной коммуникации»).
17. Розкрийте багатозначність поняття «інформація».
18. Схарактеризуйте визначення соціальної інформації, її особливості, види.
19. Розкрийте роль інформації в сучасному світовому розвитку.
20. Розкрийте сутність та особливості інформаційного суспільства.
21. Розкрийте багатозначність поняття «комунікація».
22. Подайте характеристику комунікації як процесу, його елементів.
23. Розкрийте роль і місце комунікаційних процесів в розвитку суспільства.
24. Схарактеризуйте види комунікаційної діяльності за А. Соколовим.
25. Схарактеризуйте рівні комунікаційної діяльності за А. Соколовим.
26. Схарактеризуйте форми комунікаційної діяльності за А. Соколовим.
27. Схарактеризуйте комунікаційний канал як обов'язковий елемент комунікаційного процесу.
28. Розкрийте специфіку і види вербальної комунікації. Схарактеризуйте вербальні канали комунікації.
29. Подайте характеристику невербальних каналів комунікації.
30. Розкрийте передумови створення штучних комунікаційних каналів, їх основні види.
31. Розкрийте особливості штучних комунікаційних каналів.
32. Розкрийте сутність спілкування як соціально-психологічної та комунікаційної категорії.
33. Подайте характеристику комунікаційних потреб особистості.
34. Схарактеризуйте масову комунікацію як явище і процес.
35. Схарактеризуйте систему наукових комунікацій.
36. Подайте характеристику ієрархічної структури системи наукових комунікацій.
37. Схарактеризуйте розвиток науки та зміни в системі наукових комунікацій.

38. Подайте характеристику етапів розвитку теорії наукової комунікації.
39. Вкажіть закономірності та властивості системи наукових комунікацій.
40. Схарактеризуйте методи і засоби наукових комунікацій.
41. Розкрийте сутність і структуру наукових комунікацій.
42. Схарактеризуйте форми наукових комунікацій.
43. Схарактеризуйте функції наукових комунікацій.
44. Схарактеризуйте методи дослідження наукових комунікацій.
45. Розкрийте сутність інформаційних (комунікаційних) бар'єрів в науці, подайте їх класифікацію.
46. Схарактеризуйте наукову і професійну комунікацію як складник соціальної комунікації.
47. Розкрийте сутність основних процесів наукової комунікації, участь вчених та спеціалістів в них.
48. Схарактеризуйте формальні процеси наукової комунікації.
49. Схарактеризуйте неформальні процеси наукової комунікації.
50. Схарактеризуйте формальні та неформальні комунікаційні канали.
51. Подайте характеристику наукових публікацій.
52. Подайте характеристику науково-дослідних інституцій.
53. Подайте характеристику наукових шкіл, вкажіть їх функції та ознаки.
54. Схарактеризуйте фахову періодику як ключовий канал формальної наукової/професійної комунікації.
55. Подайте характеристику наукових товариств та професійних об'єднань у функціонуванні неформальних професійних комунікацій.
56. Схарактеризуйте наукові та науково-практичні конференції як канал неформальних комунікацій.
57. Розкрийте роль бібліотек, архівів, інформаційних установ у розвитку наукових комунікацій.
58. Подайте характеристику теорії електронної комунікації М. Маклюєна.
59. Подайте характеристику теорія електронної комунікації А. В. Соколова.
60. Схарактеризуйте електронні засоби та форми професійної (наукової) взаємодії.
61. Подайте комунікаційні характеристики мережі Інтернет.
62. Розкрийте сутність неформальної наукової комунікації засобами Інтернету.
63. Вкажіть особливості веб-сайту інформаційної установи як каналу комунікації.
64. Вкажіть особливості блогу інформаційної установи як каналу комунікації.
65. Подайте характеристику системи наукової інформації, вкажіть її основні цілі та складові.
66. Розкрийте сутність виміру цінності (кількості) наукової інформації.
67. Розкрийте роль, зміст та завдання науково-інформаційної діяльності в системі наукових комунікацій.

68. Схарактеризуйте науково-інформаційну діяльність як перший, підготовчий етап наукового дослідження.
69. Схарактеризуйте збирання, аналіз, синтез наукових відомостей як результат відповідної обробки наукової літератури.
70. Подайте характеристику основних видів аналітико-синтетичної переробки наукових документів та інформації в сфері науково-інформаційної діяльності.
71. Розкрийте сутність старіння та актуалізації документів в процесі наукової комунікації.
72. Схарактеризуйте завдання органів НТІ, інформаційних центрів, реферативних служб, бібліотек, архівів.
73. Схарактеризуйте основні види інформаційного обслуговування вчених та спеціалістів, подайте їх класифікацію.
74. Подайте характеристику процесів науково-інформаційної діяльності.
75. Схарактеризуйте проблеми науково-інформаційного забезпечення науки.
76. Схарактеризуйте поняття «етика», «наукова етика», «кодекс наукової етики», «наукова чесність», «конфлікт інтересів».
77. Вкажіть моральні засади наукової діяльності.
78. Схарактеризуйте основні моральні проблеми, що виникають в процесі наукової комунікації.
79. Розкрийте особисту професійну відповідальність вчених за наукову діяльність, її результати.
80. Розкрийте сутність поняття академічної доброчесності.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

**7. Навчально-методична карта дисципліни
«Наукові комунікації»**

Разом: 180 год., лекції – 24 год., семінарські заняття – 14 год., практичні заняття – 10 год., самостійна робота – 90 год., модульний контроль – 12 год., підсумковий контроль – екзамен – 30 год.

Тиждень	I	II	III	IV
Модуль	Змістовий модуль 1			
Назва модуля	Наука як інформаційний процес			
Кількість балів за модуль	59 б.			
Лекції	Відвідування – 2 б.			
Теми лекцій	Тема 1. Наука як форма знання і як соціальний інститут (1 б.)	Тема 2. Поняттєвий апарат наукової комунікації (1 б.)	Тема 3. Система наукових комунікацій (1 б.)	Тема 4. Канали наукових комунікацій (1 б.)
Теми семінарських занять	Семінарське заняття 1. Наука як багатофункціональне явище – 1+10 б.	Семінарське заняття 2. Наукове дослідження як процес вироблення нових наукових знань – 1+10 б.	Семінарське заняття 3. Особливості системи наукових комунікацій – 1+10 б.	Практичне заняття 1. Соціальна мережа для ділового спілкування LinkedIn – 1+10 б.
Самостійна робота (СР)	5x2=10 б.			
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 – 25 б.			
Тиждень	V	VI	VII	VIII
Модуль	Змістовий модуль 3			
Назва модуля	Наукова інформація			
Кількість балів за модуль	118 б.			
Лекції	Відвідування – 4 б.			
Теми лекцій	Тема 5. Наукова інформація в процесі наукового пізнання (1 б.)	Тема 6. Наукова література як засіб фіксування та передачі результатів наукових досліджень (1 б.)	Тема 7. Наукова етика у наукових комунікаціях (1 б.)	Тема 8. Академічна доброчесність в галузі освіти (1 б.)
Теми семінарських/практичних занять	Семінарське заняття 4. Наукова інформація як повідомлення про результати наукової діяльності – 1+10 б.	Практичне заняття 2. Аналіз науково-популярної інформації за критеріями науковості – 1+10 б.	Семінарське заняття 5. Особливості кодексів наукової етики – 1+10 б.	Практичне заняття 3. Порівняльна характеристика кодексів честі (їх аналогів) українських університетів – 1+10 б.

Самостійна робота (СР)	5x4=20 б.	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 3 – 25 б.	
Тиждень	IX	X
Модуль	Змістовий модуль 4	
Назва модуля	Науково-інформаційна діяльність	
Кількість балів за модуль	128 б.	
Лекції	Відвідування – 4 б.	
Теми лекцій	Тема 9. Науково-інформаційна діяльність як складова системи наукових комунікацій (1+1 б.)	
Теми семінарських/практичних занять	Тема 9. Науково-інформаційна діяльність як складова системи наукових комунікацій (1+1 б.)	Тема 10. Інформаційне забезпечення та інформаційне обслуговування науковців (1+1 б.)
Самостійна робота (СР)	5x6=30 б.	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 5 – 25 б.	
Підсумковий контроль	Екзамен – 40 б.	
Види поточного контролю	IX	XI
Тиждень	X	XII
Модуль	Модульна контрольна робота 4 – 25 б.	
Назва модуля	Змістовий модуль 4	
Кількість балів за модуль	128 б.	
Лекції	Відвідування – 4 б.	
Теми лекцій	Тема 9. Науково-інформаційна діяльність як складова системи наукових комунікацій (1+1 б.)	
Теми семінарських/практичних занять	Тема 9. Науково-інформаційна діяльність як складова системи наукових комунікацій (1+1 б.)	Тема 10. Інформаційне забезпечення та інформаційне обслуговування науковців (1+1 б.)
Самостійна робота (СР)	5x6=30 б.	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 6 – 25 б.	
Підсумковий контроль	Екзамен – 40 б.	

8. Рекомендовані джерела

Нормативно-правові документи

1. Про вищу освіту [Електронний ресурс] : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>. – Назва з екрана.
2. Про інформацію [Електронний ресурс] : Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>. – Назва з екрана.
3. Про наукову і науково-технічну діяльність [Електронний ресурс] : Закон України від 26.11.2015 р. № 848-VIII. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/848-19>. – Назва з екрана.
4. Про освіту [Електронний ресурс] : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>. – Назва з екрана.

Основна

5. Горовий В. Соціальні інформаційні комунікації, їх наповнення і ресурс : монографія / В. Горовий ; [наук. ред. Л. А. Дубровіна]. – Київ : Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, 2010. – 355, [1] с.
6. Соціальні комунікації в сучасному світі / Зикун Н. І. [та ін.] ; наук. ред.: Г. П. Кривошея, В. І. Шульгіна, О. В. Безручко. – Київ : КиМУ, 2015. – 277 с. : табл.
7. Тріщук О. В. Науково-інформаційний дискурс як соціокомунікативне явище : монографія / О. В. Тріщук ; М-во освіти і науки України, НТУУ «КПІ». – Київ : НТУУ «КПІ», 2009. – 392 с. – Бібліогр.: с. 340–390.
8. Холод О. М. Комунікаційні технології : підручник / О. М. Холод. – Київ : Центр учб. літ., 2018. – 211 с.
9. Шемаєва Г. В. Електронні ресурси бібліотек України в системі наукових комунікацій : монографія / Г. В. Шемаєва ; Харк. держ. акад. культури. – Харків : ХДАК, 2008. – 289 с. – Бібліогр: с. 245–288.

Додаткова

10. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнар. благод. Фонд «Міжнародний фонд досліджень освітньої політики» ; за заг. ред. Т. Ф. Фінікова, А. Є. Артюхова. – Київ : Таксон, 2016. – 232 с.
11. Балл Г. О. Методологічні питання вдосконалювання наукової комунікації з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій [Електронний ресурс] / Г. О. Балл, В. О. Медінцев // Інформ. технології і засоби навчання. – 2011. – № 2. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/e-journals/ITZN/2011_2/11bgoikt.pdf. – Назва з екрана.
12. Бессараб А. О. Функції фахового видання у сфері наукової комунікації [Електронний ресурс] / А. О. Бессараб. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Dtr_gn/2010_3/files/GN310_22.pdf. – Назва з екрана.

13. Бобало О. Ю. Комунікативні стратегії : навч. посіб. / О. Бобало. – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2015. – 344 с. – (Серія «Інформація. Комунікація. Документація» ; вип. 7).
14. Бруй О. Проект «Культура академічної доброчесності: роль бібліотек» / О. Бруй // БібліоТека : бюл. УБА. – 2016. – № 2.
15. Васильченко М. М. Архів як центр соціальної та наукової комунікації / М. М. Васильченко // Вісн. ХДАК. – Харків, 2009. – Вип. 28. – С. 67–77.
16. Виходець О. М. Соціальні комунікації в культурі української організації : монографія / О. М. Виходець. – Одеса : Олтех, 2010. – 284, [1] с. : іл., табл.
17. Горбенко Я. О. Наукові комунікації в сучасному українському суспільстві : автореф. дис. ... канд. соціол. наук : 22.00.04 / Я. О. Горбенко ; Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Харків, 2010. – 20 с.
18. Зелінська Н. Нова модель наукової комунікації і дискурс [Електронний ресурс] / Н. Зелінська. – Режим доступу: <http://http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1071>. – Назва з екрана.
19. Ильганаева В. А. Социальные коммуникации (теория, методология, деятельность) : слов.-справ. / [авт.-сост.] В. А. Ильганаева. – Харьков : Гор. тип., 2009. – 391 с.
20. Кириленко О. П. Основи наукових досліджень у схемах і таблицях : навч. посіб. / О. П. Кириленко, В. В. Письменний. – Тернопіль : ТНЕУ, 2013. – 228 с.
21. Козловська Л. С. Культура мови. Усна наукова комунікація : poradnik для магістрантів та аспірантів вищ. навч. закл. екон. профілю / [Козловська Л. С., Терещенко С. І.] ; Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана. – Київ : КНЕУ, 2011. – 170 с.
22. Короткий словник загальнонаукових та соціокомунікативних термінів / уклад.: О. В. Тріщук, П. О. Киричок, Н. М. Фіголь. – Київ : НТУУ «КПІ», 2011. – 124 с.
23. Наукова комунікація у мас-медіа : практикум / пер. з англ. Н. В. Зелінська ; уклад.: А. А. Бойко, Н. В. Зелінська, О. Ф. Коновець ; за ред. В. В. Різуна. – Львів : Укр. акад. друкарства, 2009. – 124 с.
24. Научные коммуникации и информатика / А. И. Михайлов, А. И. Черный, Р. С. Гиляревский ; АН СССР, ВИНТИ. – М. : Наука, 1976. – 435 с.
25. Ореховская Н. А. Социальные коммуникации : учебник / Н. А. Ореховская. – М. : Инфра-М : Альфа-М, 2014. – 224 с.
26. Пастушенко О. В. Книга і періодика в дисертаційних дослідженнях незалежної України: соціокомунікаційний аспект : монографія / Олена Пастушенко ; [відп. ред. Л. А. Дубровіна] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ : НБУ ім. В. І. Вернадського НАН України, 2016. – 563 с. : рис., табл. – Бібліогр.: с. 370–439.
27. Почепцов Г. Теория коммуникации / Г. Почепцов. – М. : Рефл-бук ; Киев : Ваклер, 2001. – 656 с.

28. Серов Ю. О. Соціальні комунікації в мережі Internet : навч. посіб. / Ю. О. Серов, С. С. Федущко. – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2017. – 236 с. – (Серія «Інформація. Комунікація. Документація» ; вип. 13).
29. Соколов А. В. Социальные коммуникации : учебник / А. В. Соколов ; науч. ред. Г. В. Михеева. – СПб. : Профессия, 2014. – 288 с.
30. Сошинська В. Програмні результати вивчення дисципліни «Наукові комунікації» в Університеті Грінченка як підгрунтя професійних компетенцій магістрів / В. Є. Сошинська // Вісн. Кн. палати. – 2018. – № 4. – С. 27–30.
31. Сошинська В. Є. Професійна комунікація як фактор розвитку книжкової галузі : автореф. дис. ... канд. наук із соц. комунікацій : 27.00.03 / В. Є. Сошинська ; Київ. нац. ун-т культури і мистец. – Київ, 2013. – 20 с.
32. Холод О. М. Соціальні комунікації: соціо- і психолінгвістичний аналіз : навч. посіб. / О. М. Холод. – 2-ге вид., допов. і випр. – Київ : КиМУ, 2010. – 391 с.
33. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / Г. С. Цехмістрова. – Київ : Слово, 2004. – 236 с.
34. Шемаєва Г. В. Бібліотека в системі наукової комунікації: коеволюційні процеси розвитку : автореф. дис. ... д-ра наук із соц. комунікацій : 27.00.03 / Г. В. Шемаєва ; Харк. держ. акад. культури. – Харків, 2009. – 42 с.
35. Шемаєва Г. В. Передумови зародження системи наукової комунікації [Електронний ресурс] / Г. В. Шемаєва. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/vkhdak/2011_32/V32-2-2.pdf. – Назва з екрана.

9. Додаткові ресурси

1. Сошинська В. Є. Наукові комунікації: Наука як інформаційний процес : електронний навчальний курс для студентів спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа / Сошинська В. Є. ; Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. – Київ, 2017. – Змістовий модуль 1. – Режим доступу: <http://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=8491>. – Сертифіковано, наказ № 846 від 28.12.2017 р.
2. Сошинська В. Є. Наукові комунікації: Система і канали наукових комунікацій : електронний навчальний курс для студентів спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа / Сошинська В. Є. ; Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. – Київ, 2017. – Змістовий модуль 2. – Режим доступу: <http://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=8494>. – Сертифіковано, наказ № 846 від 28.12.2017 р.
3. Сошинська В. Є. Наукові комунікації: Наукова інформація : електронний навчальний курс для студентів спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа / Сошинська В. Є. ; Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. – Київ, 2017. – Змістовий модуль 3. – Режим доступу:

<http://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=8492>. – Сертифіковано, наказ № 846 від 28.12.2017 р.

4. Сошинська В. Є. Наукові комунікації: Науково-інформаційна діяльність : електронний навчальний курс для студентів спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа / Сошинська В. Є. ; Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. – Київ, 2017. – Змістовий модуль 4. – Режим доступу: <http://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=8493>. – Сертифіковано, наказ № 846 від 28.12.2017 р.

5. Державна наукова установа «Книжкова палата України імені Івана Федорова» [Електронний ресурс] : [офіц. сайт]. – Режим доступу: <http://www.ukrbook.net>.

6. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : електронні інформаційні ресурси НБУВ [Електронний ресурс] : [офіц. сайт]. – Режим доступу: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>.

7. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого [Електронний ресурс] : [офіц. сайт]. – Режим доступу: <http://www.nplu.org>.

8. Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства [Електронний ресурс] : [офіц. сайт]. – Режим доступу: <http://undiasd.archives.gov.ua>.

9. Бібліотека Київського університету імені Бориса Грінченка [Електронний ресурс] : [офіц. сайт]. – Режим доступу: <http://library.kubg.edu.ua>.

10. Українська бібліотечна асоціація [Електронний ресурс] : [офіц. сайт]. – Режим доступу: <https://ula.org.ua>.

11. LinkedIn [Електронний ресурс] : [офіц. сайт]. – Режим доступу: <https://www.linkedin.com/company/linkedin>. – Назва з екрану.

12. Східноукраїнський фонд соціальних досліджень [Електронний ресурс] : [офіц. сайт]. – Режим доступу: <http://fond.sociology.kharkov.ua/index.php/ua/about-ua/21-fond/news-site/main-news/134-akadem-ua>. – Назва з екрану.